

Közgyűlés 2004

Ha április, akkor közgyűlés – egyesületünk idei első nagyrendezvényét április 24-én, György napján tartottuk „törzshelyünkön”, az Óbudai Művelődési Központban. Az idei MCSE-közgyűlés egyben tisztújító közgyűlés is volt – a beszámoló és a választás kötelező programját ismét előadásokkal próbáltuk színesíteni, abban a reményben is, hogy külső érdeklődők is nagyobb számban részt vesznek rendezvényünkön. Sajnos, a közgyűlés idén sem volt határozatképes, mintegy 130 főnyi érdeklődő jelent meg (közülük sem mindenki töltötte ki a regisztrációs ívet) – a határozatképességhez több mint 850 fő jelenlétére lett volna szükség (az aktuális taglétszám 50%-a + 1 fő). „Hagyományainknak” és a közgyűlés meghirdetett programjának megfelelően a megismételt közgyűlés 10:30-kor vette kezdetét.

Szabados László elnöki megnyitójában az elmúlt egy évben elhunyt tagtársainkról emlékezett meg – a közgyűlés egy perces csenddel adózott emléküknek. Az elmúlt négy évben az egyesület társadalmi megjelenése, és a kultúrában betöltött szerepe is nőtt. A Meteor c. folyóirat továbbra is nélkülözhetetlen, mint a legterjedelmesebb, legszínvonalasabb havi megjelenésű csillagászati periodika. A helyi csoportok kiadványainak regionális szerepe is rendkívül fontos. A évkönyv megjelenése is biztosítva volt a négy év során. A négyéves ciklus elején meghirdetett elnöki célt, miszerint a szakcsillagászokat jobban be kell vonni az MCSE tagok sorába, sikertelennek értékelte. Ugyanakkor elismerően szólt a szegedi oktatókról és doktoranduszokról, akik szinte kivétel nélkül tagjaink. Elismerő szavakkal szólt az egyesület honlapjáról, ám az angol nyelvű változat elkészülésére több éve hiába várunk. Nagyon örvendetes, hogy a hazai amatőrök közül egyre többen végeznek a szakcsillagászok által is használható megfigyeléseket, ami nemzetközi elismerést jelent. Hazai elismertségünket az egyszerűzetalékos bevételek is jól jelzik, amelyek az egyesület méretéhez és más egyesületek ilyen bevételeihez képest jelentős összeget jelentenek.

Elnökünk ezt követően most első ízben adott át elismerő okleveleket, amelyeket az MCSE elnöksége alapított azzal a céllal, hogy az egyesület életében jelentős szerepet vállaló, illetve kiváló megfigyelő munkát végző amatőröket elismerje. Az oklevelet 2004-ben a következők kapták: Berkó Ernő, Hollósy Tibor, Nagy Zoltán Antal, Papp Sándor és Vaskúti György.

Végezetül átadtuk a Kulin-emlékérmét, melyet a kuratórium döntése alapján 2004-ben Szécsy Ilona tanárnő vehetett át. A tanárnő rövid, kedves beszédben köszönte meg az elismerést.

Titkársági beszámoló (közhasznúsági jelentés)

Az elmúlt négy éves időszakot bizvást nevezhetjük eddigi legeredményesebb periódusunknak; ehhez akár elegendő is lenne két fontos tény megemlíteni. Először is sikerült megfelelő bázisra szert tennünk, ahonnan szervezni lehet az egyesületi életet, tartani a kapcsolatot az érdeklődőkkel, észlelőmunkát végezni és megoldani egy sor prózainak tetsző dolgot. Másodsor: a mozgalom első számú összejövetelének helyszínére is sikerült megoldást találni – Szentléleken kielégítő infrastruktúra és kielégítő éjszakai égbolt várja tagjainkat és az érdeklődőket egyaránt.

Régi adósságunk volt a Kulin-émlékérem megalapítása, melyet a TIT-tel való példás együttműködés keretében valósítottunk meg. Ugyancsak fontos a legkiemelkedőbb munkát végző egyesületi tagok elismerése, melynek céljából oklevelet készítettünk Józsa Sándor tagtársunkkal. Az egyedi, különleges papírra nyomott linómet-szet művészi formában foglalja össze mindazt, amit számunkra a csillagászat jelent.

A 2003-as év során – a számos csillagászati eseménynek is köszönhetően – egyesületünk ismertsége tovább nőtt, programjaink nagyközönség általi látogatottsága jelentősen megnövekedett. Az ismeretterjesztő programok tekintetében május és az augusztus–szeptemberi időszak emelendő ki. Májusban – most először – meghirdet-tük A csillagászat hónapját annak okán, hogy három ritka jelenséget figyelhattunk meg egy hónap leforgása alatt: a Merkúr-átvonulást, holdfogyatkozást és részleges napfogyatkozást. A csillagászat hónapjában tartottuk meg közgyűlésünket, helyi csoportjaink találkozóját (Hajdúböszörmény), a változócsillagok észlelőinek szakmai találkozóját (Robbanó Napok, Gyula). A csillagászat hónapja alkalmából jelentettük meg csillagászati CD-nket, továbbá Kereszturi Ákos és Sárneckzy Krisztián Célpont a Föld? című, a kisbolygókkal foglalkozó kötetét, Ponorí Thewrewk Aurél Hajnali szép csillag (csillagászat a Mária-mítoszokban) c. művét és a Messier-keresőtérképeket. Ugyancsak a Csillagászat hónapja alkalmából avattuk fel új bemutató távcsövünket a Polaris Csillagvizsgáló kupolájában.

Az év második jelentős időszaka augusztus–szeptemberre esett. Az augusztus 27-i történelmi Mars-közelség idején tartott távcsöves bemutatóinkat óriási érdeklődés kísérte. Az óbudai Polaris Csillagvizsgálóban az egész éjszakás nyitva tartás során 1100 érdeklődőt fogadtunk 10 csillagászati távcsövel és előadások sorával, azonban leg-alább ugyanennyien nem tudtak bejutni. A fokozott érdeklődés egészen szeptember végéig tartott. Az elmúlt évben először részt vettünk a Sziget Fesztiválon, ahol az Oktatási Minisztérium sátrában tartottunk előadásokat, illetve derült időben távcsö-ves bemutatókat.

Folyamatosan megjelentettük Meteor c. folyóiratunkat (12 szám), és az év végén ki-adtuk a Csillagászati évkönyv 2004 c. kötetét. Honlapunk látogatottságára jellemző, hogy az elmúlt évben 200 ezerszer „lapozták fel” az érdeklődők. „Legnézettebb” na-punk május 7-e, a Merkúr-átvonulás napja volt, közel 4200 látogatóval.

Egyik legfontosabb feladatunk az óbudai Polaris Csillagvizsgáló színvonalas üze-meltetése volt. Az intézmény látogatottsága 2003-ban meghaladta az 5000 főt, össze-sen 150 éjszakán tartottunk nyitva. A tavaszi és az őszi időszakban előadás-sorozatot tartottunk (összesen 26 előadás), májusban Európa és a csillagok néven tartottunk előadás-sorozatot, melyben a hallgatóságot az európai csillagászati és űrkutatási in-tézményekkel ismertettük meg. A korábbinál több iskolai csoportot fogadtunk, és bővült csillagászati szakkörünk programja is.

Az aktív, tagdíjfizető taglétszám csak kismértékben növekedett, csak alig valamivel múlta felül a lemorzsolódók létszámát. Tagnyilvántartásunkban az év végén kiadtuk a 3700-as sorszámot, ugyanakkor a tényleges taglétszám – csak az tekinthető MCSE-tagnak, aki tagdíjat fizet – valamivel 1800 fő felett alakult. A jövőben nem csupán a tagtoborzással, hanem a tagok megtartásával is többet kell törődnünk. Ugyancsak rendkívül fontos az ifjúsággal való kapcsolattartás – az országban szinte mindenütt azt tapasztalni, hogy a fiatalok egyre kevésbé érdeklődnek a tudomány, a csillagászat eredményei iránt.

Az egyesület vidéki munkájának egyik fontos színterét jelentik a helyi csoportok. A 16 helyi csoport működése nagyon heterogén képet mutat, körülbelül kétharmadukról mondható el, hogy rendszeres munkát folytatnak. Vannak nagyon jól működő csoportjaink, melyek munkája példaértékű, ugyanakkor vannak csak névleg létező, életjelet alig mutató csoportok is. Ezen mindenképp változtatni kellene.

A 2004-es év kiemelt eseménye a Vénusz-átvonulás, mellyel kapcsolatban időközben számos programot megvalósítottunk (részletesebben a Meteor szeptemberi számában írunk róla, a szerk.). 2004-es kiadványterveink között több érdekes munka is szerepel: Az „első” MCSE története (Rezsabek Nándor), Magyarok a Naprendszerben (Sárnecky Krisztián), Változócsillag-katalógus (Kiss László, Kovács István), tervezzük továbbá egy CD kiadását is.

Az MCSE 2003. évi költségvetése

Bevételek

Tagdíj	8710	E Ft
Kiadványok	2144	
Kamat	298	
Pályázatok	2170	
Munkaügyi központ	67	
Hirdetések	160	
Táborok	1968	
Polaris Csillagvizsgáló	1339	
SZJA 1%	3226	

Összesen 20082

Kiadások

Könyvelés, nyilvántartás	306
Bérek, járulékok	2603
Könyv, folyóirat	664
Nyomdaköltség	5275
Kommunikáció	2416
Közlekedés	135
Polaris Csillagvizsgáló	1061
Távcsövek	511
Számítástechnika	904
Bankköltség	394
Táborok, rendezvények	2318
TIT	50
Egyéb	137

Összesen 16724

Az MCSE 2004. évi költségvetése (terv)

Bevételek

Tagdíj	9500	E Ft
Kiadványok	2500	
Pályázatok	2200	
Hirdetések	200	
Táborok	2000	
Polaris Csillagvizsgáló	500	
SZJA 1%	3500	

Összesen 20400

Kiadások

Könyvelés,	
Nyilvántartás	350
Bérek, járulékok	2800
Nyomdaköltség	6500
Kommunikáció	3500
Közlekedés	250
Polaris Csillagvizsgáló	1200
Távcsövek	500
Számítástechnika	600
Bankköltség	400
Táborok, rendezvények	2600
Könyv, folyóirat	600

Összesen 19300

Semmilyen közösség nem működik jól, ha nincsenek célkitűzései. Amellett, hogy egyesületi munkánkat lehetőség szerint jól végezzük, elengedhetetlenül szükség lenne hosszú távra biztosítani egy önálló, saját tulajdonú egyesületi bázist. A Polaris

Csillagvizsgálót béreljük, az Óbudai Művelődési Központtal nagyon jó a kapcsolataink, de évente megújított szerződéssel a tarsolyunkban nem lehet hosszú (több évtizedes) távra tervezni. A következő évek első számú céljaként egy ilyen, saját tulajdonú bázis kialakítását kell megfogalmaznunk. A kérdés az, hogy van-e mozgalmunkban annyi önszervező erő, hogy egy ilyen, minden korábbinál jelentősebb célkitűzést megvalósítson.

Az elmúlt év költségvetése jól alakult, jelentős eredménnyel zártuk az évet, pénzügyileg is. Így keletkezett tartalékainkat részben a korábbiakban távlati célként megfogalmazott egyesületi bázis létrehozására használnánk fel a későbbiekben, illetve természetszerűleg szükséges tartalékolnunk, az MCSE pénzügyi biztonsága érdekében.

Új tisztségviselőink

Heitler Gábor, a jelölőbizottság tagja ismertette a szavazás menetét és a jelöltek személyét. Mátis András, a jelölőbizottság elnöke ismertette a jelölteket, akiknek személyét a közgyűlés ellenszavazat nélkül elfogadta. A titkos szavazás eredményét a szünetben elvégzett szavazat-összesítés után ismertette, eszerint a 2004–2008-as időszakra a következőképpen alakul egyesületünk elnöksége: elnök: dr. Kolláth Zoltán, alelnök: dr. Hegedüs Tibor, titkárság: Mizser Attila (főtitkár), Sárnecky Krisztián, Tepliczky István (titkárok), az elnökség tagjai: Horvai Ferenc, Horváth Tibor, Kereszturi Ákos, Keszthelyi Sándor, Nyerges Gyula, dr. Szabados László, dr. Szatmáry Károly, Taracsák Gábor és Trupka Zoltán. A számvizsgáló bizottság: Spányi Péter, Posztobányi Kálmán, Rózsa Ferenc.

Az egyesület vezetésében mind az elnök, mind az alelnök személye változott; az elnökségben két új tagot köszönhetünk: Horvai Ferencet és Horváth Tibort.

Új elnökünk, dr. Kolláth Zoltán (csillagász, az MTA CSKI igazgatóhelyettese) rövid beszédben köszönte meg a bizalmat, és a leköszönt elnök négyéves munkáját. A következő négy évben kiemelt szerepet szán a fényszennyezés elleni küzdelemnek.

Előadások

Minden közgyűlést igyekszünk aktuális előadásokkal is színesíteni. Először Sárnecky Krisztián beszélt a tavaszi égbolt szabadszemes üstököséről, majd Szabó Sándor a június 8-ai Vénusz-átvonulás észlelésére buzdította a jelenlevőket. Mizser Attila az MCSE és a Sulinet közös Vénuszátvonulás-programjait ismertette, majd Kereszturi Ákos ismertette a Mars-analógia bázison szerzett tapasztalatait. Végezetül Bartha Lajos adott elő (Vénusz-átvonulások magyar szemmel).

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MIZSER ATTILA

Közlemény

Az asztrobazár résztvevőit évek óta hiába kérjük, hogy kizárólag a szünetek idején folytassák tevékenységüket (l. a mindenkori közgyűlési meghívó szövegét). A továbbiakban közgyűléseinken déli 12 óráig tilos mindennemű kereskedelmi tevékenység. Az eladni szándékozóktól méltányos összegű helypénzt fogunk kérni, amit a határon túli magyar amatőrcsillagászok támogatására fordítunk.